

Vägledning för hållbara affärsmodeller inom kollektivtrafiken

Bakgrund och syfte

- Rapporten togs fram för att möta branschens utmaningar
- Modellavtalet var ett steg framåt men når inte hela vägen
- Behov av långsiktiga förändringar i affärsmodeller

Partnersamverkan och Kolla

- Partnersamverkan: gemensam arena för kollektivtrafiksverige
- Kolla: utvecklar och förvaltar modellavtal, vägledning och verktyg
- Samarbete med både RKM, trafikföretag och branschorganisationer

En förändrad värld – externa faktorer

- Ekonomisk press: lågkonjunktur, inflation, osund konkurrens
- Internationella konflikter: energipriser, försörjningskedjor, säkerhet
- Elektrifiering: stora investeringar, social hållbarhet
- Digitalisering: effektivisering men också cyberrisker
- Urbanisering & individualisering: ökade krav på flexibilitet

Branschens mål

- 4 av 10 motoriserade resor ska vara kollektiva år 2030
- Kräver samverkan, innovation och långsiktiga avtal

Identifierade behov i branschen

- Stark samverkanskultur
- Balanserade ersättningsmodeller
- Tydlig ansvarsfördelning
- Flexibla och anpassningsbara avtal
- Trafikföretagens involvering i planering

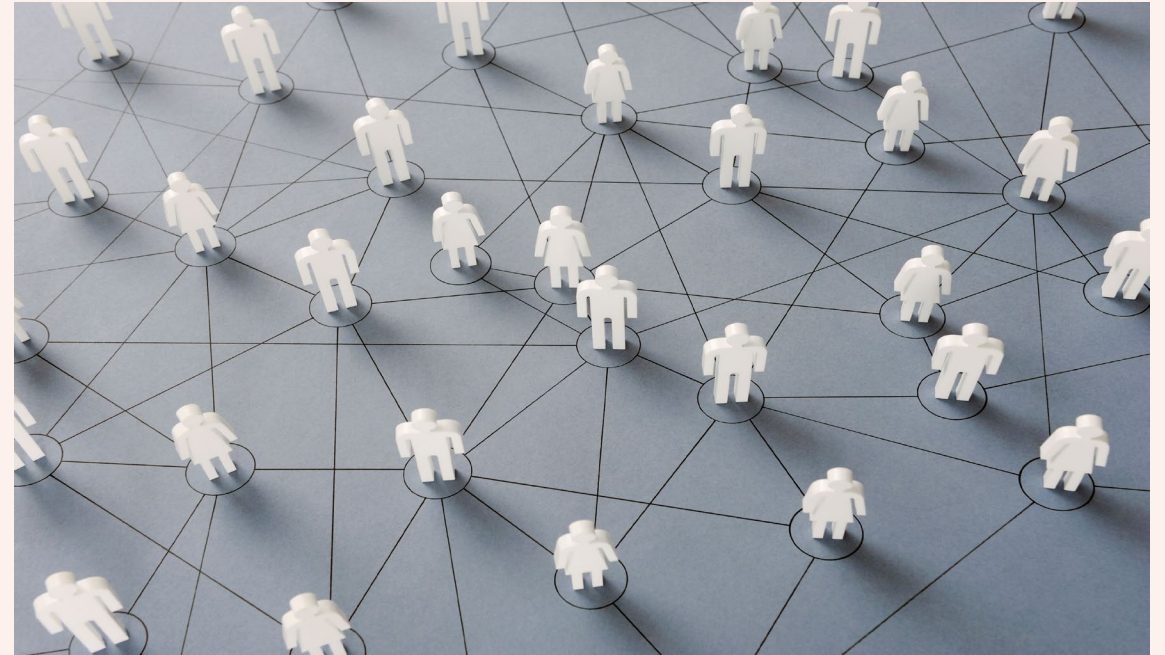
De fyra grundprinciperna

- Samverkan
- Ansvarsfördelning
- Riskfördelning
- Ersättningsparametrar

Grundprincip 1 – Samverkan

- Kärnan i partnerskapet mellan RKM och trafikföretag
- Bygger på tillit, transparens och gemensamma mål
- Ger bättre dialog, förståelse och problemlösning

Grundprincip 2 – Ansvarsfördelning

- Roller och ansvar ska fördelas utifrån kompetens
- Skapar tydlighet och minskar konflikter
- Underlättar uppföljning och måluppfyllelse

Grundprincip 3 – Riskfördelning

- Risker ska placeras hos den som bäst kan hantera dem
- Balanserad riskfördelning ger stabilitet och rättvisa anbud
- Minskar risken för ohållbart låga priser

Grundprincip 4 – Ersättningsparametrar

- Ekonomiska modeller ska spegla kostnadsbilden
- Skapar incitament för kvalitet och hållbar utveckling
- Kopplas till mätbara resultat och samhällsnytta

Identifierade behov per grundprincip

- **Samverkan:**
Kultur, gemensamma mål, bra kommunikation, förarfrågan
- **Ansvarsfördelning:**
Tydliga roller, delat ansvar för framkomlighet och kvalitet
- **Risikfördelning:**
Anpassningsbara avtal, balanserade risker, rätt part bär rätt risk
- **Ersättningsparametrar:**
Balanserade modeller, kvalitetskriterier, incitament

Rekommendationer

- Gemensamma och mätbara mål
- Mötesstrukturer och samarbetsklimat
- Attrahera och behålla förare
- Tydlig ansvarsfördelning
- Balanserad riskfördelning
- Relevanta ekonomiska incitament
- Produktionsersättning och förändringspriser

Konklusion

- De fyra principerna = fundamentet
- Balans mellan samverkan, ansvar, risk och ersättning
- Gemensamma mål och mätbara resultat avgörande

Nästa steg för Kolla och branschen

- Fördjupningar och nya rekommendationer
- Stärkt partnerskap mellan RKM och trafikföretag
- Fokus på digitalisering, innovation och attraktiva resor

Avslutning / diskussionsfrågor

- Vad innebär detta för vår organisation?
- Hur kan vi bidra till en starkare samverkanskultur?
- Vilka principer behöver vi börja arbeta med först?

www.partnersamverkan.se

Jag är en kapitelavdelare

**Jag är en kapitelavdelare
utan bild**

Vilket är ditt föredragna transportmedel?

